

REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr
2046-07

meddelad i Stockholm den 21 juni 2010

KLAGANDE

Tele2 Sverige AB, 556267-5164

Ombud: AA
Kongregator Juridik AB
Box 8104
104 20 Stockholm

MOTPARTER

1. BB
2. CC
3. DD
4. EE

Ombud för 1-4: Advokat Agneta Gothenby
Advokatfirman Steinmann AB
Box 5220
102 45 Stockholm

5. Byggnadsnämnden i Botkyrka kommun
147 85 Tumba

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 2 mars 2007 i mål nr 1123-06, se bilaga

SAKEN

Bygglov

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten upphäver kammarrättens och länsrättens domar samt länsstyrelsens beslut och fastställer byggnadsnämndens beslut.

Dok.Id 92454

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00
E-post: regeringsratten@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Tele2 Sverige AB yrkar att kammarrättens dom ska upphävas och att byggnadsnämndens beslut ska stå fast. Bolaget anför bl.a. följande. Utbyggnaden av 3G-nätet kräver på grund av tekniska skäl en, i jämförelse med GSM-nätet, tätare placering av anläggningarna. Detta för med sig att det är nödvändigt att bygga anläggningarna nära de boende i tätorterna. Det aktuella områdets karaktär gör det i det närmaste omöjligt att hitta en placering av radiotornet som är lämpligare än den aktuella. Den fastighet som radiotornet anlagts på har i detaljplanen beteckningen E för teknisk anläggning. Motparterna har således med full insikt om befintlig detaljplan köpt en fastighet som är belägen bredvid en transformatorstation som är ansluten till en kraftledning på berget via grova elkablar. Enligt Strålsäkerhetsmyndigheten orsakar mobilbasstationer inte skadliga hälsoeffekter. I detta geografiska läge och med tornets relativt låga höjd är risken för nedfallande is obefintlig liksom risken för att tornet faller ned. Avståndet i sig kan inte utgöra en betydande olägenhet, då hänsyn ska tas till samtliga föreliggande omständigheter.

BB, CC, DD och EE bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande.

Tornet har anlagts 22 meter från närmaste fastighetsgräns och 35 meter från huvudbyggnaden på en av fastigheterna. På den fastigheten finns även en mindre byggnad, i vilken familjens son har sin bostad. Avståndet mellan denna byggnad och tornet är 29,7 meter. Detta innebär en mycket stor olägenhet för de boende. Det är inte enbart strålningsrisken som är att anse som en stor olägenhet, utan även risken för skador som kan drabba personer och föremål till följd av nedfallande is från tornet eller om tornet på grund av materialutmattning ger vika och faller ned. Det är därför av stor vikt att avståndet mellan tornet och närmaste fastighet i vart fall uppgår till tornets höjd jämte en betryggande säkerhetsmarginal. Även om fastighetsägarna haft full insikt i att de förvärvat fastigheter belägna i anslutning till en transformatorstation, har de inte haft att räkna med att ett 36 meter högt torn skulle komma att uppföras på angränsande

fastighet. Vidare kan det ifrågasättas huruvida tillräckliga ansträngningar gjorts för att finna en alternativ placering av tornet.

Inom såväl EU-rätten som i svensk lagstiftning gäller en försiktighetsprincip. Inom svensk lagstiftning kommer den till uttryck i bl.a. 2 kap. 3 § miljöbalken och innebär att alla som bedriver en verksamhet ska vidta behövliga försiktighetsåtgärder så snart det finns skäl att anta att verksamheten kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön. I enlighet med den försiktighetsprincip som ska tillämpas saknas det i målet förutsättningar för bygglov.

Byggnadsnämnden i Botkyrka kommun har låtit meddela att nämnden inte har något att tillägga i målet.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Den i målet aktuella fastigheten är belägen i Tullinge i Botkyrka kommun inom ett område som omfattas av detaljplan. Frågan i målet är om en anläggning för mobiltelefoni – ett radiotorn och två teknikbodar – får uppföras på fastigheten trots ett relativt kort avstånd från bostadsbebyggelse.

Enligt 8 kap. 11 § plan- och bygglagen (1987:10), PBL, ska ansökningar om bygglov bifallas om den sökta åtgärden inte strider mot detaljplanen och åtgärden bl.a. uppfyller kraven i 3 kap. 1 och 2 §§. Enligt 3 kap. 1 § gäller bl.a. att byggnader eller andra anläggningar ska placeras och utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen. De ska enligt 3 kap. 2 § vidare placeras och utformas så att de eller deras avsedda användning inte inverkar menligt på trafiksäkerheten eller på annat sätt medför fara eller betydande olägenheter för omgivningen.

Vid prövning av frågor enligt PBL ska både allmänna och enskilda intressen beaktas (1 kap. 5 §).

Regeringsrätten gör följande bedömning.

I målet har försiktighetsprincipen i såväl europeisk som svensk rätt åberopats. Av artikel 191.2 i EUF-fördraget (tidigare artikel 174.2 i EG-fördraget) framgår att unionens miljöpolitik ska bygga på försiktighetsprincipen. I svensk rätt kommer försiktighetsprincipen till uttryck i 2 kap. 3 § miljöbalken. Till den del miljöbalken ska gälla vid prövning av ärenden enligt en lag utanför balken måste detta anges särskilt i den lagen. Det krävs därför särskilda bestämmelser i PBL för att regler i balken direkt ska tillämpas vid prövning av lov. Miljöbalkens hänsynsregler, däribland försiktighetsprincipen, har inte gjorts generellt tillämpliga vid prövning av ärenden enligt PBL (se prop. 1997/98:90 s. 158). Eftersom det i PBL saknas hänvisningar till 2 kap. 3 § miljöbalken är balkens försiktighetsprincip således inte tillämplig i mål om bygglov.

Av den för fastigheten gällande detaljplanen framgår att fastigheten får användas endast för transformatorstation och därmed samhörigt ändamål. Regeringsrätten finner att anläggningen inte är en planstridig åtgärd och att den inte heller är placerad i strid med 3 kap. 1 § PBL.

Utbyggnaden av infrastrukturen för trådlös kommunikation är av starkt allmänintresse. Det är oundvikligt att ett torn för mobiltelefoni på grund av sin höjd i många fall blir synligt från flera håll och ibland måste placeras i nära anslutning till bostadsbebyggelse. Även om en anläggning av aktuellt slag kan upplevas som en olägenhet, så måste därför enskilda räkna med att de kan tvingas tåla ett förhållandevis stort intrång i sin närmiljö. Det gäller särskilt, om anläggningen är nödvändig för att uppnå det avsedda allmännyttiga ändamålet, och om det är svårt att finna en alternativ och för alla enskilda lämpligare placering.

Det aktuella tornet, som redan har uppförts, är 36 meter högt och av fackverkskonstruktion. Det har placerats 35 meter från huvudbyggnaden och 30 meter från en mindre bostadsbyggnad på en av grannfastigheterna. Anläggningen är uppförd intill en transformatorstation på en höjd i ett skogsområde med höga träd.

Mål nr
2046-07

Tornet finns inom detaljplanelagt område. Det står i och för sig klart att det står nära den angränsande fastighetens bostadshus. Vid den avvägning som då måste göras mot enskilda intressen kan emellertid avståndet till tornet från en fastighets byggnader inte ensamt få avgöra om tornet likväl ska tillåtas.

Även om tornet upplevs som påträngande, finner Regeringsrätten att allmänintresset – och den generella svårigheten att finna för ändamålet lämpliga platser som inte i stället stör någon annan – gör att berörda fastighetsägare får tåla den olägenhet som tornet innebär. Tornets placering och utformning medför alltså inte sådana olägenheter för omgivningen att det inte ska tillåtas. Inte heller i övrigt har det kommit fram några omständigheter som innebär att anläggningen inte uppfyller kraven i PBL.

Överklagandet ska därför bifallas.

Sten Heckscher

Marianne Eliason

Nils Dexe

Kristina Ståhl

Anita Saldén Enérus

Anna Rosenquist Robertson
Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avd. I

Föredraget 2010-06-02